

Forskning i lydfeltet

Lyd er noget af det mest flygtige, vi mennesker kan opleve, men samtidig også noget af det mest overvældende i det moderne liv. Et nyt projekt skal skabe **viden og kommunikation om lyd**

Lyd er blevet et interessant og vedkommende emne at beskæftige sig med for forskere fra forskellige fagtraditioner, fordi den er blevet en særdeles påtrængende side af virkeligheden: Der er Mozart for fuld udblæsning i telefonkøen til vores forsikringssselskab, en enerverende jingle på evig repeat i legetøjsbutikken, og muzak akkompagnerer indkøbsvognens tur rundt i supermarkedet. Der er lyd alle vegne, ikke kun naturlige og industrilyde, men også kommerciel lyd, specialdesignet lyd og effektlyd – lyd, vi ikke kan vriste os fri af i det offentlige rum. I den private sfære trækker vi også et individuelt lydspor med os via vores transportable lydmedier som mp3 og iPod.

–Der er ganske enkelt sket en invasion af lyd individuelt og i det offentlige rum.

Samtidig har vi kunnet konstatere, at der er et hul i det lyd-diskursive felt, som vi med vores projekt skal forsøge at fylde ud, forklarer Ansa Lønstrup, der er lektor ved afdeling for Æstetik og Kultur. Hun modtog i december 4,2 millioner kroner fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation til et kollektivt projekt, *Audiovisuel kultur og den gode lyd*, der netop er startet og løber de næste tre år.

Den udforskede relation

På trods af at lydteknologiernes fremkomst og brug fandt sted samtidig med de visuelle teknologier, så har videnskaben indtil for nylig især beskæftiget sig med feltet visuel kultur og visuel teori; men interessen for det visuelle suppleres i disse år med en overvældende stor interesse for at beskæftige sig med lyd.

–Lyd beskrives imidlertid i mange sammenhænge udelukkende kvantitativt forstået på den måde, at effekten af forskellige typer lyd måles i relation til givne brugssammenhænge og diskuteres ud fra udefinerede kvalitative normer. Den menneskelige relation og interaktion lyd og lytter imellem er derimod stadig et forholdsvis ubeskrevet blad, og

det ønsker vi at råde bod på ved at lave en kvalitativ undersøgelse og teoretisering af lyd, forklarer Ansa Lønstrup.

Delområder

Projektets hovedtese er, at lyd, lytning og lydoplevelse er historisk foranderlige, kulturelt modellerbare og ikke udelukkende biologisk-fysisk determinerede.

–Vi arbejder historisk med en lydens og lytningens genealogi. Lyd og lytning har ændret sig over tid, og det er vigtigt, at fremtidens audiovisuelle kultur reflekteres og relativeres historisk. Derudover arbejder vi grundlagsteoretisk med lyd og lytning som integrerede fænomener. Det skal skabe viden og kommunikation om lyd. I projektet indgår delprojekter som *Lyd på museum - lyd og samtidskunst*; *Lydens realisme – i filmen*; *Emergente former i audiovisuelle tv-bankreklamer*; *Lyd, lyst og lækkerier i madreklamer og tv-udsendelser*; *Lyd mobilisering i det urbane rum*. Om tre år skulle vi gerne teoretisk og kvalitativt kunne supplere de rent kvantitative bestemmelser af lydens effekt og dermed skabe rum for kritiske refleksioner af den audiovisuelle virkelighed, som skabes med den voksende og ikke altid kvalificerede anvendelse af lyd, fortæller Ansa Lønstrup. Ud over at være projektleder og hovedansøger arbejder hun med sit delprojekt om Lyd på museum, og i den forbindelse skal hun samarbejde med bl.a. ARoS og Det Jyske Kunsthøgskole med henblik på at studere lyd i samtidskunsten gennem udstillingspraksis med lyd, publikums reception heraf samt museets arbejde med og udvikling af lydpraksis.

Torben Nielsen

Lyd er blevet en særdeles påtrængende side af virkeligheden. Lektor Ansa Lønstrup fra Æstetik og Kultur skal de næste tre år skaffe ørenlyd for projektet: *Audiovisuel kultur og den gode lyd*.

ank